

PODOBNO (968) *av i pt*

Diar 91, *BibRadz* *3, *SkarŻyw* 166 *może N sg n od* PODOBNO.

podobno, podomno, podowno, podno (953), **podobnie** (13), *podobno a. podobnie* (2); *podobno a. podobnie WitosłLut*; *podobno* : *podobnie BartBydg* (1:5), *Calep* (2:4); *podobno* : *podobnie* : *podobno a. podobnie Mącz* (22:4:1). [*Za postać wątpliwą uznano comp z tekstów, w których w znac. II. są zaświadczone formy podobno i podobnie albo nie ma zaświadczonej formy posit.*]

podobno, podobnie (953), **podomno** (12), **podno** (2), **podowno** (1) *Calag*; *podomno WujJudConf*; *podobno, podobnie* : *podomno* : *podno GliczKsiąż* (11:-:2), *SkarJedn* (6:2), *SkarŻyw* (26:7), *ActReg* (19:2).

Wszystkie o oraz e jasne.

comp *podobniej* (42), *podobni* (2) *Calep, WitosłLut*; *-ěj* (1), *-(e)j* (41).

Składnia comp: podobniej aniż(e)li (a. niż(li)) (24).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

I. pt (tu tylko w postaci na -o) (894) :

1. Wyraża przypuszczenie, oparte niekiedy na wnioskowaniu: *może, chyba; widocznie; forte Vulg, PolAnt, Modrz, Cn; forsan, fortasse Mącz, Modrz, Cn; forsitan Vulg, Cn; nunquid PolAnt; certe, non dubito, pol Mącz; itaque, tamen, verisimile Modrz; fors Cn* [w tym: *podobność* (19)] (842) : *A widząc gość co się dzieie/ Rzekł/ podobno łowá moie/ Nie bárzo łobie wdzięcznie małz/ Gdy ich ták nie pilno łuchałz. BierEz* P4, A3v, A4, D2v, L3v, P2v, R3; *ForCnR* D3v; *FalZioł* I 64a; *BierRozm* 17, 22; *WróbŻołt* S6; *LibLeg* 7/98v, 10/56v, 155v, 11/85v; *RejPs* 26, 103v, 107, 133; *RejRozpr* A4, Dv, E; *theda włchithczy tham szyedzaczi przeczyw yemv łzye wzrułchili thak yłchby podobno bill bith. LibMal* 1554/189, 1544/88v, 1545/103v, 1554/189, 194v; *Iuż moie oczy biegią Snadz krwawe łzy wylewiaią Podobno łie włpadaią Iozepha nie oglądaią RejJóz* B4v, G4v, I8, Kv, K4, K7v (11); *Gdzież waż iełt Ocziecz Gardian Podobno łpy łnac był pijan. RejKup* c7, c6, e5v, e6, f5, f6v (24); *KromRozm I* A4v, Gv, Lv; *MurzHist* D4v, Iv; *MurzNT* 21, 131; *KromRozm II* c2, c4, 14v; *KromRozm III* A4, E5, M, M7v, N7v; [*posłowie*] *już wątpili dowcipem swem, iż podobno tym pisaniem, kartam i powieściam Rad Ich [M] zrozumieć nie mogli. Diar* 55, 55 [2 r.], 67, 68, 89; *DiarDop* 102, 104, 118; *Błogolławyeni łą ci kthorzy miłuyą czyłtość/ ále podno tákiego żadnego przy dworze nye naydzye GliczKsiąż* I3, H8, I, I6, I7v, L2v (10); *LubPs* hhv; *GroicPorz* B3v, n3, dd3; *KrowObr* 12v, 59; *tedy połtronni narodowie/ ięzyk (á podobno y dowcip) Polłki ná máley pieczy máią RejWiz* A4v, A2, 27v, 35v, 46, 47 (49); *Leop* *A3v, *Ex* 14/11, *Iudic* 5/30, *1.Reg* 20/26, *3.Reg* 18/27, *Dan* 6/5, *Rom* 3/27; *OrzList* g4v [3 r.], i, i2v; *IEden* *gdy w łáźni fiedział/ włcierác go nie chcieli/ Iż máło miał pienedzy podobno wiedzieli. RejFig* Cc8, Aa2, Aa6v, Bb, Bb6v, Bb7v; *Bo ktoć dzyurą dołtawa/ wrzędu iákiego/ Mniewy możemy rozumieć/ o godności iego. Ale ná ktory ludzye/ łpolnie obieráią/ Tám y rozum/ y cnotą/ iuż podobno znáią. RejZwierz* 88v, 4v, 41, 91, 92v, 103v (9); *BibRadz* *5, *Gen* 31/42, *2.Reg* 17/9, *Tob* 10/2; *iuż dziad y oćiec dawno onych Caus pomárli/ łynowie iefzce końcá niemáią/ y mieć podobno nie będą OrzRozm* T4v, D2v, F3v, G3, H4, K4v (12); *BielKron* 71v, 235, 255, 266, 283v, 292v; *GrzegRóżn* E2, I2, Nv; *I mułzę ia podobno/ prze ludzi lakome/ Opułciwłzy iáłkinie/ y gory fwiadome/ Szukać łobie ná łtarość inłzego miełzkania KochSat* A2, A3,

A3v, B, B3 [2 r.]; Detineo te fortasse profecturus alio fueras, Ządzierzawam cie/ á tyś podobno miał pilnieyřą przed łobą. *Mącz* 447c, 47b, 134d, 238d, 245b, 268b (9); *OrzQuin* E3, I3, Ov, Q, V3, Aa5; *Prot* C2v [2 r.], C3v [3 r.]; *SienLek* 44v; *LeovPrzep* B, F3v [2 r.], Gv, G3; IVż podobno máło tych iest/ á zwłafzczá ludzi Krześciánńkich/ áby o thym wždy álbo nie łucháli/ álbo nie wiedzieli/ iáko iest człowiek łtworzon *RejAp* 1; A kthorzyřz to kupcy? á o ktrychże to rozumieć mamy? Podobnoć to ci co łzáfuią práwy iego/ vłtávami iego *RejAp* 152; Ktoż tho był miły brácie? [...] Podobnoć to nikth infzy nie był iedno on nářz Pan ktorego vłtávicznie wyznawamy iż ma przyřć łędzić żywych y zmárłych. *RejAp* 161, BB6v, 14v, 28, 38v, 46 (18); Dořýć łie iuř á podobno/ y nářbyth/ około they mowy/ y wymowy mowił/ dobrzeby p. Kriřki ábyř w. m. przyřtápił/ do czego inego. *GórnDworz* G; Owa raz/ w rok podobno po tym/ obaczył [*Skotnicki*] Pukárzewřkiego podpiłego/ y vprořł go do řwey gořpody *GórnDworz* S8; Nie z drogi podobno Miłóřiwy pánie pan Lupá mowi/ iż pięknoć nie iest záfwdy dobra *GórnDworz* L14v, Bv, B6, B8v, C5v, C8 (52); *GrzepGeom* L; Tákże theř y miedzy námi podobno nie wřzyřcy wnidą do obiecánego kroleřtwá řwego niebieřkiego/ iedno ci ktrzy wiernie będá wierzyć Pánu řwoiemu *RejPos* 104, 2, 2v, 19, 19v, 23v (47); *HistLan* A4v, C; *KuczkbKat* 290; powiedála: Iř łie ten tylko oczymá oženil/ ále by łie był infzych řmyřłow rářził/ podobnoby mu były tego nie dopuřćly. *RejZwierc* 31v; wřzak iuř to podobno wřzyřcy wiemy y řftotnie temu wierzymy/ iż řłowá iego řwięte řá nieomyłne *RejZwierc* 256, 9, 15v, 27, 34v, 42v (37); *WujJud* 139, 206, 245v; *WujJudConf* 13v; *BudBib* I 59d marg, *Ios* 9/7, I 214c marg, 291d marg, 292v marg, 404a marg, 411d marg; *HistHel* C, D; *BudNT przedm* c6, dv, li8v, Kk3; Bo to podobno wiefz/ ktrymi fortelmi Papięze Rzymřcy zwierzchnořci tey dořtáli *CzechRozm* 169, 2, 2v, 44v [3 r.], 61v, 63 (17); *PaprPan* G3; złodźieie przedřię nic řię niepolepřzywřzy wnet bywáią wiefzeni: á podobnoby řię polepřzyli kiedyby im řywotá przedłuzono. *ModrzBaz* 78, 9, 24, 31, 39, 40 (22); Wřzakże y Lácińřkie obrządki kořćielne/ tákże dobre/ y podomno więřřzey powagi y więřřzego řerdecznego á Duchownego naboęńřtwá pełne řá *SkarJedn* 385, 328, 339, 343, 361, 369; *KochDryas* [A3]v; *KochOdpr* A2, B, B3, B3v, C2v, C3v; *Oczko* 15v, 17, 20, 28v, 30 (8); Vielleicht. Podowno. Forsan, forsitan. *Calag* 517b; gdzie iest Márynus? iuřem go trzy dni niewidziál [...] (-) Idźcie do celle iego/ podomno chorym iest. *SkarŻyw* 184, A2, A4v, A5v, 30, 52 (30); ZAden Oćiec podobno bárziéy niemiłował Dźięćięćią/ řaden bárziéy nád mię nie żáłował. *KochTr* 11, 3, 11, 14, 17; *StryjKron* A4v, 1, 16, 61, 120, 411; Acźkolwiek on to podobno o człowieku tylko rozumie/ á nie o infzym łtworzeniu/ ktore Bog łtworzył łámem řłowem *CzechEp* 180; Aleby podobno rzekł kto z řtrony X. K. ábo y řam X. K. iż mu řię nic nie odpowiedźiáło ná iego árgumentá *CzechEp* 260, 11, 13, 15, 20, 31 (42); Podobnoć řię X.K. y oná řprává Litewřka podoba/ gdy Krol Iágiełło/ wřziávřzy kilkanařcie Křięřzey Polřkiey do Litwy iechál/ [...] Y tám [...] lud on gruby kmiecy ná kupy/ iáko iedno byđło/ krzćić rořkazał *NiemObr* 16; A řkądże to wřzięli? Podobno z Atánáziufá/ z Cyrilufá/ z Auguřtyná/ y z infzych/ pewno nie ze řłowá Boęego. *NiemObr* 98, 5, 19, 22, 23, 37 (15); DLugóz mařz/ ô miłóři/ řráfować mé látá? Czy podobno przed czáfem chceřz mię zgłáđzić z řwiátá? *KochFr* 95, 9, 11, 101, 103; *KochMarsz* 153, 154; Kto nie woli tym czáfem zyřku mieć ná pieczy/ Lápaiąc grořzá zewřřąd/ á podobno k rzeczy: Bo z rymów/ co zá korzyřć křóm próřného dźwięku? *KochMuza* 25; *KochWz* 135; *ReszPrz* 67, 96, 98; *ReszHoz* 135; *ReszList* 165, 188; *WerGořc* 214, 250, 256, 264; *WisznTr*

7, 22; *BielSen* 12; ZLe fye czuie ná zdrowiu/ telkność mię zéymuie/ Podobno iuż froga śmierć ná mię fye gotuie. *PudlFr* 77, [2], 15, 44, 49; *GrochKal* 10; Nie zá ftárániém/ áni prze mą fprawę/ Miła/ po tobie znam taką poftawę: Szukay iáko chcesz nie naydziez przyczyny/ Chybá zec milfzy podobno kto iny. *KochPieś* 16, 9, 14, 19, 47; *KochSob* 57; iz nie dármo ták máluia fprawiedliwość/ y niemą/ y ślepą/ á iz ią wżędy ták máluia/ podobno też wżędy tákíe Sędzie miec chćą [!]/ y nieme/ y ślepe. *GórnRozm* F4, A4v, Bv, B2v, B4, Cv (18); *KochProp* 9; bo v tákich [*chciwych ludzi*] áni zóná/ áni dzieci/ áni oyczyná/ y Bóg podobno nie ieft ták miły/ iáko ieft złoto. *KochWr* 34, 26, 29, 31, 33, 40; *PaprUp* Cv, D3v [2 r.], E3; *ZawJeft* 27; *ActReg* 23, 25, 29, 30, 69 (15); *Calep* 431a; *GostGospSieb* +2, +3, +3v, +4, +4v; *GórnTroas* 26, 36, 40,42; *KochCz* Bv, B2; *KochPij* C3; *GrabowSet* D4v; *KochAp* 13; *KochFrag* 4, 47, 49, 52, 54; Ale mię podobno kto fpyta: To ty ná wojnę rádźifz? *OrzJan* 15, 12, 44, 47, 68, 81, 96, 131; *WyprPl* B2, B2v, C, C3; Nie wftydz fię wyznác ná fię przed iednym/ częgoś fię nie wftydził czynić/ podobno nie przed iednym/ y nie z iednym. *LatHar* 137, +4, +7v, 57, 249, 330, 380, 493; Podobna ieft v Bogá wielbłádá przeprowádzic przez igielne vcho: chocia tego Bog nigdy nie vczynił/ áni podobno vczyni ná potym. *WujNT* 81, *przedm* 11, s. 8, 43, 1.*Cor* 16/6, s. 838; *WysKaz* 14, 41, 47; *JanNKar* Av, A2, B, C2; To zowá lichwá, podobno od Ruškięgo fłowá lichy, to ieft, źle lichwá rzeczona ieft *SarnStat* 1273, 42, 283, 296, 534, 550 (9); Podobnoć to ci ludzie vbogimi á proftakámi fą/ niewiedzacy drogi Páńfkiey/ y rozfádkow Bogá fwego. *PowodPr* 7; Gdyby to [*sprawiedliwe rzádzienie*] było/ podobnobyfmy też poćiefzniefze fkutki: náfzego feymowánia odnořili. *PowodPr* 67, 2, 12, 27, 31, 36 (19); podobno teraz naydziem czás miłofierdzia/ á potym czás fádu. *SkarKaz* 4b, 119b, 279a, 311a, 314b, 383b (11); *VotSzl* A2, A4v, B2, B3, B4 [2 r.], D4, E2v; dla tego że po cudzoziemfku Vyźrzano mię vbránym; mniemano podobno Zem był kupiec álbo żyd *CiekPotr* 60,)(3, 27, 35, 45, 89; Byś tám byłá kędy ią/ á to ná cię pádło. Podobnoćby tych żártów/ y tych mów przeřiádło. *GoslCast* 47; *PaxLiz* Bv, B2v, C; Tákich podobno wiecey/ ktorzy fłużyć Rzeczypořp: niechćą/ gdy fię pożytku fwego nie fpodźiewáią *SkarKazSej* 670a, 659a, b, 675a, 684b, 694a, 702b; *KlonWor* 14, 22; *PudlDydo* B3; *ZbylPrzyg* A2, A3; [A což po tem jedzeniu? To podowno dla tego mi każecie jeřć, abym dłużyj żeła *Nieuwiarřm* 89; bo fie ládá częgo Zdrygařz: czy podno niewieřz/ że *omnes abire Ex hoc* řwiáto [!] muřiemy/ *quando* śmierć *venire Erit* do nas *Potkanie* 34; Gdybyřcie jaki w tym porzádek wm. uczynili, podowno i sobie, i potomřtwu swemu nieźle byřcie wm. pořuźeli *AktaSejmikPozn 1600/213*].

podobno (i)že, iz (10): *OpecŻyw* 62v; Tu by kto fpytal komu fya fzpouyedala podobno yř pyotrouy yako kaplanouy nauyflemu *PatKaz III* 138; *RejWiz* 152v; *RejFig* Ccv; Iedno niewiem przecź czáfem/ vpornym gi [*tj. ród Ossolińskich*] zowá. Podobno iz pochlebić/ co zle nie vmieią *RejZwierz* 77; *OrzRozm* Ev; *RejPos* [77]v; Krol vpátrzywfzy onę poftáwną ięgo ofobę [...] pytał go: Iz podobno že ty muřifz być fzipieg iáki. *RejZwierz* 135; *CzechRozm* 62; *KochFr* 54.

W objařnieniach słownikowych (11): Libadium, Herba idem quod Centaurion minus, Strzałki podobno któremi fárbuyá fukno. *Mqcz* 190d; Rusticula avis, Chruřciel podobno/ álbo chrzáfzcz. *Mqcz* 362b; Instrumentum quo res ponderatur sine bilancibus, Pręzmian podobno. *Mqcz* 412a, 125d, 194a, 203c, 271c, 275d (11).

W zdaniu, w którym orzeczeniem jest czasownik wyrażający przypuszczenie (musieć, moc) (30): *RejRozpr* A2v; Albo podobno być muły Iż też nieborąka [tj. kupca] kuły. On zuphalecz woit piekielny *RejKup* h5; On człowyeck łamci łobye lekce ważył náuki/ iż podobno nigdy s krewnych łwych muiał nye myeć żadnego człowyecká vczonego á godnego *GliczKsiąż* M5, B2; *KrowObr* 145v, 184; á gdyż then dom ku vpadku łye náchylił/ muiał on podobno z miáry łwey wyłtąpić/ y od gruntow łye łwych odchylić *OrzRozm* E3, Q; *GórnDworz* L6v; *RejZwierc* 52v, 135, 188; ktory [sędzia] ácz podobno o oney zdrádzie mogł nieco wiedzieć/ włzákże ináčzey przedsię niemogł łádzić *ModrzBaz* 86; Tákże łię y tu mowi o Antychriście/ (to ieft o zwierzchności Antychriłtow Papięzow Rzymłkich) iákoby ieden łam był/ chociaż ich wiele miáło być y było/ y iełzeże podobno może być/ poki też koniec ich nie przydzie. *CzechEp* 356, 59 [3 r.], 127, 149, 168, 196, 323; przyłzłoby/ w káżdym zborze widziáná głowę połtánowić/ á Biskup Rzymłki/ podobnoby muiał być głowá/ włzytkich inłzych głow názwány *NiemObr* 47, 138, 153; *ReszList* 144; *Paprup* A2; *KochCz* B2; *JanNKar* A4v; A nie mowmy: niewiem iełli potrzebuie [umartý modlitwy]; podobno iuż ieft w niebie/ ábo podobno być w piekle może. *SkarKaz* 383b.

W *przeciwstawieniach*: »podobno ... bezpodobno, przezpodobno« (2): Dłuzey cię báwić/ Krolu náłz/ nam łię nie zdáło: Podobno y to/ álbo bez podobno/ máło Co grzeciży *KochDryas* [A3]; kwásna wodá/ á ięzyk od niey cięrpniác czuie łmak hałunowy/ tedy tam podobno hałun ieft? mozem wierzyć przez podobno *Oczko* 4v.

Połączenia: »podobno ... bez wátpienia« (1): Bo y ná I.M. Kłiędzá Kárdynałá Páná moiego [papięż] ofobliwie łáłkaw: o ktorym co zá *iudicium* dáć raczył/ [...] raczył podobno W.M. bez wátpienia wiedzieć. *ReszList* 187.

»chyba (...) podobno« (1): Poniewáż niemáią nic czoby ich od tego odwieść miáło/ chybá podobno *legifnaturae illa vestigia, q^{uae} homo abhorret multitudinem Deorum*. *SarnUzn* H; [Chybá dla tego to podowno przypominałz/ áby włzyłczy wiedzieli/ że Iana Huffá Czechá łpalono *ŁaszczOkulary* G2].

»jakoby ... podobno« (1): gdyż X.K. to twierdzi częłtokroć/ iż przez łyná włzytko łtworzono. [...] tedy X.K. [...] ieft Arryánem [...]: gdyż iákoby łię podobno obaczywłzy dowodzi tego Ariłtoteletem fol. 37. Iż łłóńce á człowiek rodzi człowiecká *CzechEp* 183.

»podobno ... pewnie« (1): Bo widzę s twey połtawy iże cie włtyd rułzył/ A podobnoś nie dobrze pewnie łobie tułzył. *RejWiz* 127.

»podobno ... snadź, snadź ... podobno« (3:2): *RejRozpr* E3v; *RejKup* y7; *RejWiz* 159; Sed mors obrepet fortassis interim, Ale podobno przes ten czás łmierć łnadź nábieży/ Nádeydzie *Mącz* 352c; ach gdzież wola twa byłaby moy pánie/ Zebyś też v mnie w domu máło przemielzkać chciál/ Snadźbyś podobno v mnie lepłzá tám wczelność miał. *HistLan* D3.

»wierę(ć) (...) podobno« (9): Bo y złodzyey by łzedł kráść á vżrzał tám kátá/ Wieręby łie podobno przelękl páná brátá. *RejWiz* 139v, 73, 104; Tu pol homo non es sobrius Wierę łie podobno vpił/ wierzeć náwiłáło. *Mącz* 398a, 151a; Wierę w.m. podobno mnimacie/ ábych łie ia zá tego to ofobnego Dworzániná wydawał/ ktory ták wiele rzeczy ma być pełen *GórnDworz* Gg7, T2v [2 r.]; *RejPos* 325v.

2. *Jak słychać, jak mówią, jak się można dowiedzieć, jak się ogólnie uważa, ponoć; jak wiadomo; forte* *Modrz* [w tym: podobnoć (1)] (52) : *MurzHist* M4, *MurzNT* 38v; *KromRozm III* E2v; Yákoby też

yeden ktory fie vczonemi bárzo brzydził gdy podobno [!]/ przed niem fiadáli/ rzekł tho raz/ wołę być z byałemi głowami niż z Filozoffami *GliczKsiąz* N6v; Ale też ty [gwiazdy] podobno ktore bliżey fłońcá/ Ty máią wietfzą iáfność od iego goracá. *RejWiz* 148, 100v, 169, 194; *RejZwierz* 47; Tám w tey ziemicy wżytko ieft co iedno ku żywności należy okrom winá/ kthoremu podobno fkały nie lubią. *BielKron* 282v, 204v, 215; *KochSat* B3; Vdérzże iedno w ten krzemień ogniwem/ hnetki go oglądáfz. (-) Podobno. *OrzQuin* I3; *GórnDworz* F2v, H6; ZWycząy then ftary podobno był wzyęty iefzcze z onych zwyczáiow żydowfkich/ gdy ie Pan był z Egiptu wywieść raczył *RejPos* 348v, 147, 210, 321v; *BielSat* D3; Teżci náfzy przodkowie podobno pijáli/ Ale namilfze piwko/ á bárzo bijáli. *RejZwierc* 252, 101v, 183; *KochList nlb* 1; *ModrzBaz* 28v; Iefli fię w Greckich Cerymoniach ktorych Kościoł nie gani/ kocháfz: chowác ie podobno wedle Buły Alexándrá Papieżá fzostego/ [...] możefz. *SkarJedn* 385; *SkarŻyw* 536, 576 marg; *StryjKron* 72; *NiemObr* 47, 99; *KochSz* C3; *GórnRozm* B3v; W poznaniu ieft falá wielka bifkupia/ tám [...] byli námálowáni rzęde^m wżyfcy królowie Polfcy/ iákóz podobno iefcze y dziś fá. *KochWr* 40, 29; atu zdami się annuebat ze podobno abo Panu Sendomirskiemu, albo Płazie dziewkę, zgwałcono *ActReg* 7, 29, 69, 115, 155, 156; *KochCz* Bv; *GrabowSet* H3; *WujNT* 9, 398, 444, 883; Pokazáło fie to w Wá.X.M. gdyś náiazd frogi ná Wielkiego Kniáziá Moskiewfkiego práwie we fźrodku páńftwá iego vczynił, że cię podobno y ná oko widzieć mógl: boś go dobrze płomieńmi oświecił *SarnStat* 863.

Iron. Jak twierdzi nieprawdziwie ten, kto jest podmiotem relacji (3): ktorymeś [tj. starym kościołem apostolskim] ták wzgárdził/ iż [...] y po Szwánczárach nieprawdy fżukałfz. Ale podobno ty niebładziífz/ á iam bálwochwálcá? *OrzList* b3; Azaż y tego znácznie duch Boży nie powiedziál? [...] iż tego potrzebá ieft/ [...] żeby heretyctwá były miedzy nimi? nie oznaymił? Ktorychby Kátoliká Rzymfka mieć niechciálá: iż to oná podobno dofkonálfza ieft/ niż był Chriftus *CzechEp* 45; *NiemObr* 48.

II. av (74) :

1. *W sposób podobny, zbliżony, porównywalny, tak samo; tak właśnie; (dla wariantu podobno) również; similiter Mącz, Calep; similitudinarie BartBydg; assimiliter Calep (18) :* Szwyąty Benedicth zmlodofzczy dzyuy czynyl podobney to myala marya *PatKaz III* 112; *BartBydg* 249; A ták gdy temi fpráwami zli do chodzą ffczefliwych czáfow náfwiećie tedy ia też fobie podobno pomyflę iż fie prozno ftáram/ ábych był fercá czyftego *RejPs* 106v; Similiter, Równie/ tákże/ podobnie. *Mącz* 393d; *Calep* 105b, 981a; *SarnStat* 1280.

podobno czemu (żywotne) (1): Bovatim, Ad similitudinem bovis – Podobno wołowi. *Calep* 137a.

Połączenia: »i podobno« (2): Myfmy około vżywánaya chlebá kwálfonego ku cyáłu bożemu/ połfzya duchá S. poftow/ y podobno innych rzeczy wyęcey od vftaw y zwyczáyow ich y nálfych przodkow [...] odftámpili. *KromRozm III* L4v; śmiej to powiedzieć/ iż we wżyfktiey Włófkiey/ Ifzpáńfkiey/ Fráncufkiey/ Węgierfkiey/ Czefkiey/ y podobno Niemieckiey ziemi/ zá dzieięć lat/ ták wiele przyfiąg nie będzie/ iáko w Polfcze zá rok ieden. *GórnRozm* G2.

»(tak) podobno (podobnie) iako(by)« (4): abyśmy tak ty krzywdy cierpieli, aż do tego czasu, ktory sami sobie IchM obiorą tak podobno jako Marchołt drzewo *Diar* 48; Festus, Trzaskánie á pufzczánie z dział/ podobnie Yákoby grzmiáło. *Mącz* 56b, 393d; *CzechEp* 142.

»też (a. także), toż podobno« (2:2): o czym y Cypryan S. [...] Ífyroce y dowodnye piífse/ á ya też podobno Ífyrzey powyem. *KromRozm II* q2v; powiém: iefli Nilulá effect nie był/ iedno płodną rolę wczynić/ że v nas ná dobrze gnoynéy/ ládá defzcz/ gdy fwégo czáfú przybędzie/ tóíz podobno Ípráwi *Oczko* 18; *SarnStat* 696, 763.

2. *Niedosłownie, metaforycznie, przenośnie* (2) : Allegorice, vicladnye a duchownye, allegoria, similitudo rerum, podobnye *BartBydg* 241b, 246.

3. *Właściwie, odpowiednio, stosownie, należyście, dobrze, w sposób uzasadniony* [zawsze w funkcji orzecznika; w tym: *comp* (32); w konstrukcji zdaniowej: *podobniej ... (a)niż(li)* (15)] (34) : iż téy wody może Íye dáć ták wiele/ ále co nawiętńszém y nazgotowańśzém ciáám. [...] á dzieciam od kielífzká poczawłzy/ do kwarty podobno będzie reduplicatus numerus ich látam *Oczko* 22; Cromerus miáłto Kieyftutá/ Lubártá być poimánego od Polakow w przegráney bitwie kładzie/ ále Długoffus y Miechouius Kieyftutá položyli/ co podobniey/ bo Lubárt iufz Íię był przed tym dawno ochrzcził w Rułką wiárę *StryjKron* 437.

podobniej komu, czemu (10): Wietńfycz mnie Ítrach niżli cziebie [...] Podobniejczy wam Prałacie Bo infule ćzišta maczie *RejKup* bb3v. *Cf cum inf.*

cum inf [w tym: *komu* (9)] (24): Tego dlá powiedz nám/ iefłli podobno dawatz dáń/ albo czyńśz Cefarzowi/ czyli nie? *OpecŻyw* 75; Ten Rdeft [...] iefłt káłania barzo ofregro aż gi niektorzy zowá piper wodny/ ale gi podobniey zwać rzeżucha wodna *FalZioł I* 114b; *RejKup* K; *KromRozm III* N; O wy niebożátká [...] ktorzy biegaćie ná procesye/ dla they Wody/ podobniey by wam wćiekáć od tego kropienia co nadáley *KrowObr* 72v, A3v, 24v, 58v, 202; *Prot* A3; Ten kłiádz całą noc pił/ podobniey Íie mu było dobrze wyfpáć/ niż zle kázáć. *GórnDworz* S, Cc8v; A to co [*Grekwie*] mowią: podobniey iefłt kościołowi zołtáć przy czterzech Pátryárchách/ iáko przy pocźcie wietńzym/ niżli przy iednym Papieżu *SkarJedn* 164; Y komuz podobniey wierzyć? Aniołowili/ który poki pan Chrifłtus dziećięciem był/ dziećięciem go názywa: czyli X.K. *NiemObr* 144, 75, 98, 106, 115, 119; A iefłiz bierzećie owemu żywot/ który vkrádnie rzecz/ ktora zá trochę grofzy Ítoi/ zał [*lege*: zali] nie podobniey wźiáć temu żywot/ który żywot wźiáł drugiemu *GórnRozm* E3v, G2v; Náđ to/ iefłli ćieleśne y wedle litery máią być te plagi [...] czyli duchowne: to iefłttrze trudniey rozłádzić. Acz podobniey iefłt wierzyć iż ćieleśne *WujNT* 838, 870; SŁiczná Iuno [...] Iefłli iefłttrze y on twoy woz małz okazály/ [...] Spuść Íię w nim do nas prołżę [...]. Podobnić teraz przybyć niż kiedyś z Dydoná Miáłá Ípráwę zdráđliwym gośćiem wřzaloná. *WitosłLut* A4.

Ze zdaniem podmiotowym [(a)by (6), *iż* (1)] (7): Podobnieyby bys był pilen Czos iako Íługa powinien Nizlis tu Íiadł na rołsprawy *RejJóz* C5v; Podobniey iefłt tedy/ áby twoie nieożeńśtwo/ było názwano tego Íwiátá Epikurśtwo/ y nietzyłtość/ á niłłliby Bog miał być Epikurem *KrowObr* 222, 221v; *RejPos* 9, 127; Azáfz nie podobniey iż ten ołławę odniełie ná Íobie/ niżlibych ia iá będąć krolem odnieść miał? *RejZwierc* 56, 113v.

W połączeniu z określeniem intensywności (1): Dáleko to było podobniey dáć ludziom prołtym/ co Kryłtus Syn Boży mowi/ piyćie Ítego wřzyfcy: á niłłli to co mowi. Bierźćie/ iecćie/ kędy nieprzydał wřzyfcy *KrowObr* 202.

4. *Prawdopodobnie, wiarygodnie, przekonywająco; verisimiliter BartBydg, Calep; probabiliter Mącz, Calep* [w tym: w comp (13)] (18) : *BartBydg* 249b; tedy [Bóg] y zdrowiem dobrym W.K.M. pośli [...] y rozmnoży cię z Krolową Małżonką W.K.M. miłą/ [...] á nie oštáwi nas sierotámi/ bo to v niego wšytko y podobno y łáčno. *BibRadz* *3; *Mącz* 323d; *Probabiliter, Verisimiliter – Podobnię. Calep* [850]b.

Ze zdaniem podmiotowym [iż (2), aby (1)] (3): Piŕze Iŕido. iż ŕie [węgorsz] rodzi [!] ziemie ŕliŕkiey/ á przeto ieŕt ŕam ŕliŕki [...]. Ale podobnię ieŕt iż ŕie rodzi zŕliŕkoŕci drugich węgorsz. *FalZioł* IV 29d; gdyż juŕz nie tylko iŕe trudno ale mało do tego [= *ponadto* (?)] podobno, aby ŕjem ktory tak dłuęo trwać mogł, iżby wšytki ŕády odprawić ŕię mogły *Diar* 91. *Cf* »k rozumowi podobnię«.

W połączeniu z okreŕleniem intensywnoŕci (2): *Diar* 91; *Id propius fidem est, To dáleko podobnię Mącz* 326a.

Wyrażenia: »k prawdzie podobnię« (1): *Verisimiliter, Probabiliter – Kprawdzie podobni [!]. Calep* 1116b.

»k rozumowi podobnię [iż]« (1): *Ieŕzczeć to k rozumowi podobnię do tego/ Iŕz ŕtego co wđdy było ieŕzcze co moŕe być/ Niŕz ŕtego co nie było áby miał co ŕpráwić. RejWiz* 121v.

a. *W znac. 'raczej' [zawsze w comp, w konstrukcji zdaniowej: podobnię ... (a)niŕz(e)li (a. niŕz); deceret magis ipsum, ex usu magis esset, facilius id factus for et Cn]* (9) :

podobnię komu, czemu + inf (8): *Ale podobnię Papieŕzowi [...] y nákoniec wšyŕtkiemu Koncilium Floreńŕskiemu kłámáć/ á niŕfli Synowi Boŕzemu KrowObr* 19, 155, 157v, 205; *Więć Koroná Polŕka bez Papieŕtwá być niemoŕe? (-) Podobnię ieŕt ŕwiátu być bez ŕłóncá/ niŕz Kroleŕtwu Polŕkiem bez Papieŕtwá. OrzRozm* B4; *SarnUzn* D3; *RejPos* 352v; *RejZwierc* 256.

Ze zdaniem podmiotowym (1): y podobnięy áby ŕwiát bes ŕłóncá ŕwiátem być móęł/ á niŕzli by Polŕká bes Kápłaná Króleŕtwem być mogłá. *OrzQuin* D2.

5. *Moŕliwie, wykonalnie (2) : Possibile, possibiliter, podobnye BartBydg* 247b.

podobno u kogo (1): *Potym obaczywłzy ŕię Papieŕz/ y widząc iŕz [ŕw. Wilhelm] to ŕtátecznie twierdzi [ŕe jest bardzo wielkim grzesznikiem]/ á iŕz v Páná Bogá wšytko podobno/ powiedziáł mu: Idz do Hieruzálem/ dáię moc Pátryárŕze Hierozolimŕskiemu/ áby cię rozgrzeŕzył Skarŕzyw* 166.

[*cum inf: ŕpiewają tak wdzięcznie i ozdobię, ŕe powiedzieć nie jest to podobnię. DramStp* I 634.]
[*Być moŕe niektóre uŕzycia postaci podobno w znac. II sę przez nas niewłáŕciwie rozumiane.*]

Synonimy: I.1. moŕe, owa, pewnie, snadŕ, wierę; II.3. dobrze, włáŕnie.

Cf **BEZPODOBNO, NIEPODOBNIĘ, NIEPODOBNO, PRZEZPODOBNO**